

O

o cosi	o něco (<i>Je to o cosi levnější.</i>)
o dušu	velice
o dušu stratění	do úmoru
o hnatů	v době vyhánění dobytka na pastvu
o chvíli	po chvíli
o poznání	o něco málo
o předbízky	o překot
o temte časi	v tuto dobu
o to nic	o tom není pochybností
o tolěj	tak, takže
o tolěj že	nejenže, nejenomže, ledaže
o včilšku	v tuto dobu
o zabitú	smrtelně nebezpečné
oba(ť)ukovat'	obalovat (vyslovovat ě jako u)
obádaný	vybádaný, zjištěný, prozkoumaný
obadat'	prozkoumat, obhlédnout
obachtat' (sa)	obalit, omotat (se)
obaľ	vnější, opracovaná část "kadlubu" (též "boky, stěny")
obaľ, -ly	nezoraný proužek (-žky) země při nepečlivé orbě, nebo orbě starými nedokonalými pluhy
obaľamútit'	oklamat, ošidit, obelstít
obalena, -nka (B,R)	vlasý omotané šňůrkou a obtočené kolem hlavy (nosívaly je vdané ženy), jinde "do vrkoča"
obálka	copy ovinuté kolem hlavy
obálkovat'	viz "obaľovat"
obaľovat'	vyslovovat tvrdě ě téměř jako u ("suza, uáska, myduo, kosteu" ap.); v minulosti bylo zvykem na Hovězí, Hodslavicích a v dědinách kolem Senice (po roce 1900 už tam tak "škaredě nemluvili")
obaľúchaný	zabalený v šatstvu
obaľy, ova-	nezorané, vynechané brázdy na poli
obanovat'	oželet, oplakat
obcelit'	zůstat naživu (po úrazu, přepadení ap.)
obcina, obe-	obecní pole
obcmrdat' (sa)	ochomýtat se, okounět, obcházet kolem (<i>Obcmrdá tu, aby neco dostál.</i>)
obcmrndovat'	obcházet, obskakovat (zvědavě)
obcovat' (M)	sloužit, přísluhovat (v kostele)
občihnút'	obhlédnout, prohlédnout
občihnút (Z)	obejmutím poměřit (strom)
občina	obecní pole nebo les
občuchnut' (F)	zvadnout, provětrat (o senu)
obděľávat'	pracovat na poli
obdoľat'	vymoci, vysoudit

obec	obecní úřad (přenes.); 2. obecní majetek ("na obci" - na obecním, "do obce" - do obecní pokladny, "na obec" - na obecní útraty)
oběcat'	darovat, určit na něco, slíbit
obecňák	obecní les
obecní	patřící obci, společné (les, studna)
obecní starší	obecní rada
obečat'	oplakat
obědovat (B)	obědovat
obědúvka [v/f]	šátek, v němž se nosí jídlo
obéjdzá	lahůdka
obejít' nepokojem	znepokojit se
obejít' sa	obejít se, nepotřebovat
obečnúť sa	křiknout (na někoho), osopit se, odmlouvat hrubě; 2.neslušně odpovědět (<i>Obék sa naň.</i>)
obečnúť sa (Z)	řvát, zařvat (na koho)
obekovat' sa	osopovat se
obělat'	zbělet
obelhat'	lhát hrubě (s úmyslem, aby lhaní nebylo odhaleno, jinak viz "ocigánit")
obemknúť (Vi)	obejmout
obemlúvat'	zamlouvat (trapas)
obepjat'	obepnout, obemknout
obepjatý	hubený (<i>Býl enem kožú obepjatý.</i>)
oběrky	zboží zbylé, přebrané (např. hrnce na trhu; "oběrky" se pak prodávaly "na úkoľy" za jednotnou cenu)
oberva (F)	otrhánek
obeschlý	povadlý, proschlý (též "ovjanutý")
obeschnúť	uschnout, proschnout, povadnout
oběsit'	pověsit (koho)
oběsit' kyselicu	konec velikonočního půstu (po vzkříš. na Bílou sobotu)
obestat (Z)	obsáhnout něco
obešlý	zkušený, znalý
obezdušený (R)	omámený
obeznatý	znalý, seznámený
obezříť sa	rozhlédnout se
obhazovat'	omítat
obhlédat'	obhlížet, vybírat
obhlédat' ohnišče	obhlédnout se u nevěsty, nejisté námluvy
obhlédat' si	vyhledávat, obhlížet
obhodit'	omítnout
obhřknúť	obstoupit (Děti ho obhřkly.)
obcházanica	prejt jelitový (na nějž nezbylo střev)
obchodit'	obcházet, chodit kolem; 2. zachvátit (<i>Slabota mňa obchodila.</i>)
obchodit sa (Z)	vystačit, mít potřebu (<i>Obchodím sa s málem, jak možu.</i>); 2.obchodovat s něčím (<i>Obchodím sa s dobytkem.</i>)
obchoditý	takový, který se dá obejít ("obchodité kamna")
obida	špatný čas, slota

obidvá	oba dva
obilé, -la	žito - "réž" (<i>Vymlátíl mu všechno - obilé, ječmeň aj žito.</i>); obilí = "zboží"
obíraný	vybraný, vybíraný, schopný
obírat'	česat, trhat (ovoce); 2. vybírat
obírat' húsanky	sbírat housenky (z hlávek)
obírat' sa	čistit si peří zobákem (<i>Husi sa obírajú.</i>)
objat'	obejmout (též "obnat")
objavit' sa	zjevit se
objediny (Z)	viz "objeziny"
objéza, -dza	lahůdka, dobrota
objezd	objížd'ka
objeziny	zbytky píce roztroušené po zemi při krmení
objezný	viz "objícný"
objícný	nenasytný (též "objezný")
objímání	měření objemu stromů "síhú"
obkázanica	kaše jelitová zapečená se škvarky
obkmásat'	orvat, olámat
obkuska	fajfka složená z "hlavičky a odléváku" (druhy: "tenké, hladké, fázov., plné, hadovky" ap.)
oblafnúť	ošidit
oblák	část rozřezaného kmene na menší díly, neštípané (též "klát, klátek, brveno, drvo")
oblak, -ček (F)	viz "oblinec"
obláky	dříví z větví (neštípané)
oblapačka	nástroj k uchopení hrnců se zúženým hrdlem při ukládání na otevřený oheň
obleč	oblek
oblehnút'	ulehnout nemocen
oblechat'	oškrabat, začistit, zaoblit ostré hrany kapesním nožem
oblem	najednou, bez rozmyslu; 2. hltavě (<i>Zed to všechno oblem.</i>)
oblét'	oblít, polít
oblét'	oblít
oblévačka	polévání vodou
oblevit'	tát, oteplovat se (<i>Bude vesno, už oblevuje.</i>)
oblézat'	obcházet, chodit kolem
oblézly	ošumělý; 2. holohlavý
oblíčit', -čovat'	oblít vápnem (povrchně, jen tam, kde je potřeba)
oblíčky	ledviny
oblíčovat'	dotvořit zaoblčení klenby bednářského výrobku jako celku a odstranit rozdíly v síle dušek
oblíňat'	olysat
oblinec (F)	poleno oblé (dl. 1 loket)
oblisknúť sa	blýsknout se, zablesknout se
obliskovat' (sa)	lesknout se matně
oblízat'	olízat
oblízat' haňbu	mít ostudu

oblizhuba	viz "oblizmiska"
oblizmiska	mlsoun
oblíznůt'	schytat některou (facku)
oblizovat' sa	líbat se (<i>pejor.</i>)
oblíbený	oblíbený
oblud	mámení
oblúdit'	omámit, obelhat
oblúk	základ lubové klenby "opálky a užičníku"; 2. vyztužovací oblouk "řepáku"; 3. zatáčka
oblúkovica	pila oblouková
oblúpený	oloupený
oblúpit'	oloupit, okrást
oblýskovat'	blýskat se
obmítka (M)	omítka
obmlúvit'	vymluvit
obmyslený (B)	vymyšlený
obmyslný	dvojsmyslný
obňat', -jat'	obejmout
obníček	steh vrchní, jímž se obšívají pevné kraje pytlů
obnova	sníh nově napadaný
obojek	límeček u "košule" ("stojáček") - šířka na malíček; 2. límeček úzký na všedních "rukávcoch"
obojovat'	zvítězit nad někým
obolet (Z)	přestat bolet, přenést přes srdce
oboň	dížka se dvěma dny se zátkou
oboňa	kameninová nádoba se zúženým hrdlem
obracaný	obrácený (vícekrát)
obracat' sa	obracet (se); 2. přičinit se (<i>Musíte sa obracat', chcete-ji to dodělat'.</i>)
obrajt	financ, finanční strážník
obránit' (sa)	bránit (se), ubránit (se)
obrat'	obrat; 2. pomilovat
obrat'	obrat, okrást
obrat' (M)	vybrat
obrat' sa	odvázat se; 2. zbavit se bídy
obrat' sa ze vši	odvšivit se
obrat' si	obrat si, vybrat si
obráťený	obrácený, přestoupivší na jinou víru
obrátit' sa	blížít se věkem (<i>Na devátý rok sa jí obrátilo.</i>)
obratlík	viz "obrtel"
obrazdek (R)	místo bolavé, zanícené (citlivé na dotek)
obraženina	rána po úderu, modřina
obrazený	uražený, "padlý na hlavu" (<i>Já nejsu v hlavu obrazený.</i>)
obrazit' (sa)	urazit (se); 2. dotknout se bolestivě rány
obroda	úroda
obrodit'	dát velkou úrodu (<i>Strom obrodil.</i>)
obrod'ovat'	rodit (o úrodě)

obrovnávka	okraj fěrtochu s barevným vzorkem; 2. modrý pruh na bílé stěně zděné chalupy při zemi podél "náspy"
obršt (z n.)	plukovník
obrtel	obrtlík
obrúbaný	osekaný
obruč, -ča	obruč bednářského výrobku (původně z houžve nebo lubu, později ze železa)
obručka	obruč železná u bečvářských výrobků, dřevěná u výrobků bednářských (z javor. nebo smrkových větví)
obručka (R)	obroučka dřevěná k upevnění látky při cezení mléka
obrus	ubrus (používal se k pokrytí stolu jen ve sváteční dny, ve všední pak "stožůvka"); 2. pokrývka z hrubšího lněného plátna jako svrchní ženské ošacení, předchůdce "vlňáka"
obrus (B)	bílá plachta proti nepohodě
obrúsky	ubrousky
obrví	zárubeň
obrychtovaný	obratný, šikovní, zručný
obrychtovať	upravit
obřemeniť sa (M)	zadlužit se
obřezek	viz "odkorek"
obřeznica	stolice strouhací bednářská
obřezovať	obřezávat; 2. ořezávat rovným pořizem na stolici (též "obřezovať na čisto")
obřezovať klady	řezat krajiny klád
obříditi'	poříditi, uspořádati, zorganizovati
obřidlý	řídký
obřislo	povříslu
obsaž	obvod obejmутý rukama (<i>Jedla tlustá na štyry obsaže.</i>)
obsednúť	pohasnout (dřevo nehoří, jen žhne)
obsíhnúť	zastat (o práci), obsáhnout
obsírat'	kálet kolem
obskúňat'	okounět, obcházet slídívě
obslúžiť si	dát poslední poctu (členu cechu)
obsmrdač	lichotník, obejda
obsmrdat' (sa)	nadbíhat, vlezle někomu lichotit; 2. dotěrně obcházet
obstanúť	obstoupit
obstarat' sa	postarat se o co
obstárni	obstarožní
obstarší	obstárlý
obstát'	vydržet
obstaviti'	obstavět; 2. dát do zástavy, vložit na hypotéku; 3. prozatím zdržet
obstruhovať	obřezávat (z kůry)
obšúdiť (keho)	vyhrát soudní při (na někom)
obšata	oděv, šaty, ošacení; 2. lidový kroj
obščibraný	okousaný (od housenek), ohlodaný
obščibrat'	okousat, ohlodat

obščuhrať	okorat, oschnout na povrchu
obširný	velký, mnohočlenný
obšít (z n.)	průkaz o propuštění z vojska
obšmétat' sa	ochomýtat se
obšusta	úlisný pochlebník
obšústnúť	oblít, ocáknout, ošplíchnout, obchrstnout (<i>Obšústla ho hnojúvkú.</i>); 2. zastydět se, stržit ostudu (<i>Že ťa haňba neobšústne.</i>)
obtáhnúť	přebrousit; 2. pomilovat; 3. ovinout
obtáhnúť (Z)	ošidit někoho
obtěšovať' (sa)	utěšovat (se)
obťúchnúť	obeschnout (<i>Ešče blato neobťúchlo.</i>)
obtúlání	líbání
obtúlať' (sa)	objímat, líbat (se)
obtúliť' (sa)	přivinout, obejmout (se), přitulit (se); 2. políbit (se), (též "bozať" - pejor.)
obuděný	probuzený
obudit' (sa)	probudit (se), vzbudit (se)
obuch	palice, kyj, klacek; 2. hřbet sekery
obuščík	obušek
obušek	obušek, valaška, sekerka zdobená rytím (zbraň i hůl Valachů), s dlouhým okovaným topůrkem
obušit (B)	obdarovat nicotným, nevhodným darem
obut (Z)	ošidit (koho)
obutí	obuv
obutý	dospělý (obuti chodili v létě jen dospělí, děti chodily bosé, proto se při řeči, kterou neměly děti slyšet říkalo: <i>Nejsme všeci obutí, sú tu nekeří aj bosky!</i>)
obuva	obuv
obyčaj ž	obyčej, zvyk
obyčajně	obyčejně, obvykle
obyčajní	obyčejný
obylo	ubytí ("enem tak na obylo")
obyť	vydržet, ubýt (<i>Nemože tam obyť.</i>)
obývať'	bydlet
obývať' sa	zdržovat se, zůstávat (<i>Nebudeš sa tam moc obývať'?</i>)
obývka	daň
obzajt	podstřešek mezi trámy a okapem val. chalupy
obzajtovat' (F)	překážet, špohovat, obskakovat kolem
obžerák	koláč vánoční
obžerný deň	den před Štědrým dnem (půstem)
obzinúť (Z)	chtít vše získat, ze všeho mít zisk, obsáhnout
obzírať'	obhlížet
obživa	živobytí; 2. žebrota (<i>Chodí po obživě.</i>)
obzobať'	vylízat, být potrestán za nesplnění (<i>Ty to obzobeš, dyš nenarúbeš drév.</i>); 2. být potrestán za jiného
obzogáň	dospělý chlapec

obzret', obo-	obhlédnout
ocacmaný	směšně oblečený
ocas	ocas; 2. kroužek, "švořínek" na konci "rozvory" vozu
ocasisko (Vi)	ohon, ocas; 2. adolescent ("vyzrálý puberták")
ocasnál	pulec, larva žáby
ocasné	odměna čeledi při prodeji zvířete
ocát' - pocát'	odtud - potud
océbený	uplakaný, ubrečený, plačtivý
océbit' sa	osopit se
ocel pérová	ocel z kočárových per
ocelit'	pobýt (<i>Doma ani chvílky neocelil.</i>)
ocelka	ocílka, ocel. tyčinka k broušení řeznických nožů
ocigánit'	obelhat, ošidit, oklamat (tak, že lež je předpokládána nebo prohlédnuta, jinak "obeňhat")
ocknúť sa	octnout se
ocloň	kolohnát
ocmuglý	osmahlý, začouzený, opálený
ocmugnút'	opálit se (na slunci)
octnúť sa	octnout se
oč	o co
očabat'	otlouct (holí); 2. okopat brambory (<i>pejor.</i>)
očádat'	tmavnout, opalovat se
očadlý	opálený (sluncem), ztmavlý (kouřem), osmahlý
očadnúť (sa)	ztmavnout (kouřem), opálit se na slunci
očápat' (sa)	omýt (se), ošplíchat (se)
očehlat' (sa)	odřít (z chlupů)
očénka	očička
očesat' sa	odřít si (rohly)
očihled'a	očividně
očitě	na vlastní oči
očivý	ohleduplný
očkávání	očekávání
očkávat'	čekat, očekávat, vyčkávat
očko	klíček (brambor)
očmáchat', -mňá-	ošplíchat
očmachnúť'	ošplíchnout, přeprat (prádlo)
očmudlý	osmahlý, začouzený
očmuchať'	očichávat; 2. zvědavě nahlížet ("očmuchať muškát" - zvědavě nahlížet do oken)
očný	příjemný, poutavý na pohled, pěkný, vkusný
očubit' (J)	ošidit při hře
očumovať'	obhlížet
očutý (M)	nezábavný
od hybu	najednou, naráz
od maľa, -li	od dětství, od malička
od pošy	z poloviny (<i>Dál to od pošy zadarmo.</i>)
od prvšku	od dřívějšíka

od tak roku	loni tomu bylo právě rok
od téj	od té doby
od země	název val. tance
odběhat' (M)	oplodnit krávu (býkem)
odběhnút'	odběhnout; 2. opustit (někoho)
odběračka	viz "odbíračka"
odbíhat'	odběhnout, opustit; 2. odbočovat (od hovoru)
odbijač	vedoucí mlátec při mlácení cepem "na odbítku"
odbíračka	zánět, zanícená, hnisavá rána, vřed
odbírat'	odebírat (při žních); 2. hnisat, zanítit se, podbírat se
odbit'	odbit čas; 2. odvrátit, odehnat (<i>Nedala sa od něho odbít'.</i>)
odbit si	odrazit si podkovu, ztratit podkovu
odbítka	starý druh ručního mlácení cepy
odbolený	bolavý od ležení (<i>Už má všecko odbolené.</i>)
odbrknút'	odmlouvat; 2. ufrknout
odbrínknút' (B)	odvětit příkře
odclónit'	ustoupit ze světla, nezaclánět (<i>Odclon!</i>)
odčesnúť (sa)	odlomit se (v místě, kde větev vyrůstá)
oddalova	odklad
oddalovať'	odkládat plnění (slibu, povinnosti)
oddálovitý	odnožující
oddalovy	odedávna, od věků
oddatý	odhodlaný
oddělat'	odpracovat
oddělovat'	dávat jen po troškách
oddenek	spodní část kmene (též "odzemek")
oddílat'	oddělovat
oddrľigat' +	zemřít, odejít na věčnost
ode	od
odegdy	odkdy
odemknút' zem	zahájit jarní polní práce (na sv. Jiří)
odemřít' (R)	zemřít
odemřít' díťa	zemřít při porodu
odepnút', -pjat'	odepnout
odepřít'	odmítnout; 2. odstrčit závoru, otevřít
oderka	fajfka se svrškem z březového kořene
oděřinka	věchýtek
odespat'	usnout (<i>Nemohla dlúho odespat'.</i>)
odestat'	vrátit se, napravit se, změnit se
odeščený	obitý prkny
od'ět'	udeřit (<i>Nenasíraj, lebo ťa tým patykem oděju!</i>)
od'ět' (keho)	ošidit
od'ět' sa	obléci se, přikrýt se; 2. pochovat dítě na rukou (v "oděvačce")
od'etí (R)	oděv, ošacení
odetklý	odražený, urvaný
od'ětý	oblečený
oděvačka	široký pruh látky k nošení zavinutého dítěte

oděvadlo	viz "vlňák"
oděvák	viz "vlňák"
od'evat sa	oblékat se
odevzdaný	smířený s osudem, odhodlaný
odflágnúť	odrazit, odtrhnout
odfrkovať	chrápat
odgébený	odchlíplý, odpáraný, odražený
odgebovať sa	odchlipovat se (<i>Odgebuje sa ně podešva.</i>)
odháňka	příčná stružka na cestě k odvádění vody; 2. hráz, hat' v řečišti neregulované řeky ke svodu vody zpět do hlavního koryta; 3. trámec okapový podpírající "námětky" (též "okapový prah")
odhazek	úloemek kamene při křesání
odhoděný	odmrštěný (v péči)
odhodit'	odhodit; 2. odmlouvat, odseknout (v řeči)
odhoditý	rostlý na stranu ("haľuz odhoditá od pňa")
odhonek	políčko, malý záhonek (zbytek)
odhrňat'	odhrnovat
odhúkat' (M)	oplodnit prasnici ("odhúkat' sviňu")
odhybu	najednou, hned, ihned, okamžitě
odhycovat'	odskákat
odchlad, -dek	jarní mrazík, jarní ochlazení (Pankrác, Servác, Bonifác)
odchod	strouha pro odpadní vodu z mlýna
odchodit' krév (M)	krváčet
odchodný, -ně	jiný, rozdílný, změněný, odlišný, -ě
odchránit'	uklidit, odnést
odchráknúť si	odchrchlat si
odjagživa	od věků, jaktěživo, odjakživa
odjakdlúho	od nepaměti, odedávna, už dávno
odjat'	odejmout
odjímat' (M)	brát, odebírat
odjímat sa (Z)	chytat se, lepit se na obuv (<i>Bľato sa odjíma.</i>)
odjížd'at', -ždžat'	odjíždět
odjužit' sa (M)	oteplít se
odkád'	odkud
odkád'kolvěk	odkudkoli(v)
odkapat (Z)	odejít (<i>pejor.</i>)
odkát'	odkud
odkát'si	odněkud, odkudsi
odkázat'	vzkázat (<i>Odkázala ně, že by ňa chtěla.</i>)
odkel	odkud
odkolek	patka chleba
odkora (M)	obřezek, krajina pilařská
odkorek	pilařská krajina (též "obřezek")
odkornit'	zbavit kůry
odkotrlcovat' sa	vysmeknout se, odkutálet se, odkotoulet se
odkotúlat' (sa)	odkoulet (se)
odkřisovat'	slibovat, přísahat, odpřisáhnout

odkúd'	odkud
odky	odkud
odlehlisko	odlehlé místo
odlehnút'	ulevit se
odletět'	odpadnout
odlévák	část fajfky v níž se shromažďuje "močka"
odleženina	proleženina
odležet'	odstomat, vyležet nemoc
odležet' sa	proležet se (dlouhým ležením)
odlomek	odštěpek
odložit' si	svléci si kabát a pověsit klobouk
odlúčání ovec	odluka ovec od mladých jehnat v květnu před výhonem ovcí na salaš (po sv. Duchu)
odlúpat' sa	odlounout se
odmáchnút' si	pustit něco z hlavy, nestarat se
odmachovat' (M)	máchat
odmali, -la	od dětství
odměk	obleva, tání
odnášat' sa	zvedat se odstředivou silou
odnechtět' sa	nechtít se, znechutit se, ztratit chuť
odnekavát'	odněkud
odnést' si	odnést si; 2. být potrestán (<i>Nezlob, lebo si to odneseš!</i>)
odnikel	odnikud
odór	vůně (mdlá), odér
odpařenina	odpařená kůže mezi prsty
odpas	vypásání hranic pastviny stádem ovec
odpásat'	pást stádo při hranici pastvy; 2. odepnout řemen (vyjmout z "lémca nohavic")
odpěk	odpočinek, úleva, pokoj (<i>Nedala mu odpěku.</i>)
odpěrovat'	odporovat
odpěstovat'	vychovat
odpídit'	odměřit pídí
odpiňkat'	dozpívat (o ptácích); 2. zemřít (<i>pejor.</i>)
odplekat'	odkojit, odstavit od kojení
odplut' (si)	odplivnout (si)
odplúvat'	plivat, vyplivovat
odpočat'	odpočinout
odpoklúzat'	poklidit a ošetřit dobytek
odpoledňa	odpoledne
odpoly	zpola, napolo
odporník (M)	obžalovaný
odporúčat'	odkazovat dědictví; 2. doporučovat
odpoveť'	odpověď, zpráva, zvěst; 2. nutnost zodpovědět se (u soudu)
odprášat'	odprošovat
odprášit'	utéci
odpravit'	popravit; 2. vypovědět službu, vyhnat; 3. rozestlat postel
odpravit' sa	vypravit se (kam), odcházet domů odjinud

odpros	odprošení
odprovázka	vyprovázení
odprovazovat'	odprovázet
odprovodit'	vyprovodit
odprvšku	od počátku
odprýsklý	odštěpený, odlouplý
odprýsknut'	odštěpit se, odloupnout se
odpřihat'	odpřahat, vypřahat
odpřihnút'	odpřáhnout, vypřáhnout
odpřisahaný	pod přísahou
odpúdit'	viz "otpútit"
odpuchnúť	splasknout
odpuštění	svolení k vystěhování z panství
odpútit' (sa)	odcizit se, odpudit se, odehnat (<i>Pták sa odpúti od mladých, lebo od vajec, dyš sa mu nahlédá do hnízda.</i>)
odrabaný	odrbaný, ošumělý, ošuntělý, sešlý, odřený, orvaný, obnošený (kabát, dům)
odrabat'	otlouci, odřít, odrat
odračat'	odrachotit (na věži o velikonocích)
odrachmel	otužilý chlapec
odrama	pobuda
odrat'	odrhout, odrat
odraz	houseska chlupatá
odrazit'	odervat, oddělit (úderem)
odrazit' sa	vypravit se (<i>Odrazte sa k nám aspoň na deň.</i>)
odrazit' si bot	odtrhnout si podešev
odrazu	najednou, náhle, naráz
odredygat' (sa)	odstěhovat (se), odklidit se, odštrchat se (<i>Odredykali sa do Uher.</i>)
odrha	pobuda
odrchmelec	cucek
odrobinka	drobek, drobet, drobeček (též "omělinka")
odrodák (J)	ten, kdo je z jiného rodu
odrostek	výrostek, chlapec
odrubat'	odsekat
odručat'	odkazovat (dědictví)
odřezek	hrubiján, "chláp od pantoka"
odřít'	odřít, odrat
odřítý	odřený
odsadit' od salaša	dát plemenné berany mimo stádo k zamezení oplodnění ovcí
odsavád' (M)	od nynějška
odsečky	žabí stehýnka
odsíkat'	séci rychleji než jiní (být vpředu)
odskok	viz "ústupek"
odslonit' (F)	ustoupit (ze slunce)
odsluň (F)	hromádka sena
odslúžit' sa	odvděčit se, odměnit se

odsmyčit'	odtáhnout
odstavča [v/f]	tele již odstavené
odstavit'	odstavit; 2. ukončit kojení (natrvalo)
odstrájat' sa	odstrojovat se, vysvlékat se
odsýřit'	srazit mléko "glagem", obvykle při teplotě nadojení (26-32 st.C)
odščíknút'	odlomit, odštípnout (větvičku od kmínku)
odščipek	odštěpek vzniklý sekáním dřeva po létech
odškeřovat' sa	odchlipovat se
odšklébený	otevřený, rozevřený (dveře, huba)
odšklébjat' sa	odchlipovat se
odšklh	odraz
odšklhnút'	odrazit se (v malém úhlu)
odšt'úřit'	odmrštit, oddálit (při tanci)
odšvářit' sa	odejít
odtád'	odtud
odtah	prodlení, váhání, odklad
odtahovat'	oddalovat, čekat na pozdější dobu
odtahovat' sa	stranit se, vyhýbat se, odkládat (<i>Odtahoval sa od práce.</i>)
odtékat'	odtékat
odtel	odtud
odtel -potel	odtud potud
odterygat' (sa)	odstěhovat (se)
odtrajdat'	odejít
Odtrhlá Strana +	Malé Karlovice (nejstarší název)
Odtrhlané +	obyvatelé M. Karlovic
odtrnúť, otr-	ustat v bolesti
odumřít'	uschnout; 2. zůstat, zanechat po smrti (<i>Rodiče ňa odumřeli malého.</i>)
odúřit' sa	odchlípnout se (<i>Stěna sa odúřila.</i>)
odušnět (Z)	stát se dušným, dýchavičným
odut' sa	nadmout se (o dobytku)
odutý	nadmutý
odúvat'	nadouvat
odvářat'	vařit žinčici (též "zvářat")
odvařený	odbytý, odmrštěný (<i>Už je odvařený!</i>)
odvařit'	odbyt (někoho)
odvažítý	odvážný, smělý
odvazknút (Z)	zvlhnout
odvděčná	vděk, odměna
odvečeří	předvečer
odvedenec	odvedený branec
odvézt'	svézt, odvézt (něco na voze)
odvézt' sa	svézt se, povozit se; 2. postihnout si, pomstít se (na někom)
odvézt' sa	postihnout si, pomstít se (na někom)
odvodit'	odvádět
odvrhnút sa (Z)	zřící se (<i>Tata sa ho odvrhnúl.</i>)
odvrhovat sa (Z)	stavět se proti (<i>Odvrhovál sa teho.</i>)

odvšade	odevšad
odvtedy	od té doby
odzdaleky	zdaleka
odzdoła	zdola
odždúrnút'	odstrčit, odmrštit
odzemek	kmen (přízemní část nad pněm, (též "oddenek, územek"); 2. tanec (druh)
odžgan (F)	hůl velká, silná
odzhora	shora
odzíbjať	umrzat, omrzat
odzíbnút'	omrznout, umrznout ("odzíblé uši")
odzimek	ochlazení
odžínat'	žít, žnout, kosit rychleji než ostatní (předbíhat)
ofačovat'	ovázat
oferovat'	chodit mezi lidmi a dávat dary
oferta	nabídka
oficír	důstojník, panský správce
ofíkat'	ostříkat, ošplouchat
ofříkaný	ostřílený
ofrílat'	obskakovat, obíhat
ofrňat' (sa)	pohrdat, ohrnovat nos
ofúkat'	ofoukat
ofúknút'	ovanout, ofouknout; 2. též "uřknút"
ogabat sa (B)	upravit se, ustrojít se, dát se do pořádku
ogar	chlapec do 12 let (též "ogárča, ogárek, ogara, ogarec, ogárek, ogařisko")
ogara (Z)	chlapec obecně
ogarské hry	hry chlapců při pastvě dobytka ("na medvědě, krpcový, volání huně, tlučení huně, stínat' buky, kerý kerého, na zvon, řemeněm zvázaný, hodiny, na dudka, zanášat' širáně, pletení okřínú, podlézat' pod palicú, lízat' špek, na žaby, dřít' lišku, na bzukače, na cúry, na kopyto, na škarbaľa, kocúři na koňoch, hónění tchořa, točenica, tragače, že ňa neutáhneš, na dragúny, na počasí, ložit' do liščí d'úry, věšání zelnice" ap.)
ogarský	chlapecký
ogařisko	neposlušný chlapec
ogeba	šereda
ogébenec	plačtivé dítě
ogébený, océ-	otevřený, rozevřený ("ogébené dveři, huba ogébená k beču"); 2. uplakáný
ogébit' sa	ušklíbnout se, osopit se
ogébjat', -bovat' sa	osopovat se, vyšklebovat se
oglvať	ozobat, oklovat
ogňábený	otlačený
ogňábit' (sa)	otlačit (v botech)
ogrénit' sa	otočit se

ogrmovat (B)	???
ogrňovat sa (B)	otáčet se, ohlížet se
ogýňat' sa	ostýchat se, okounět nesměle
oha!	pr!
oháňat' (sa)	ohánět (se)
oharek	okurek
ohava	šereda
ohavný	šeredný
oházat'	zhruba opracovat na dřevařském soustruhu
ohěň	viz "ohěňpara"; 2. požár v dědině
ohěňpara	naevus, kožní změna
ohlásit' sa	ozvat se
ohlašovat'	mít ohlášky
ohlav	ohlávka, součást koňského postroje (součásti: "náhubek, náočník, záklopka, řetázek, štrupla-podpínka pod bradu, krůžka")
ohlávka, -vek	viz "hlávka"
ohled	ohledy
ohledač	soudní ohledavač mrtvol
ohlédat'	ohledávat, prohlížet (<i>Ohlédá kuru, má-ji vajco.</i>)
ohlédat' sa	ohlížet se; 2. ostýchat se, mít ohledy
ohledek	zkouška (Idu k prťákovi na ohledek.)
ohleděný (M)	nezajímavý, nudný, jednotvárný, fádni
ohledy	prohlídka
ohlobeň (Vi)	roubení, vyvýšený okraj studny
ohľubňa (Z)	srub nad studní
ohlúpit'	zblbnout
ohlupnúť	zbláznit se
ohmatní kúň	kůň připřažený před ojem vozu
ohnál	výrostek; 2. výhonek, šlahoun
ohnás	chlapec, chasník (14-20 let), výrostek (též "cogan, ľamoš, kamas, ľokmes")
ohnat' (sa)	omést se, očistit se (<i>Ohnala ho methí.</i>)
ohňést'	otlačit
ohnica	hořčice polní, plevel ohnice
ohnipara	strupy na hlavě; 2. neodbytný, vlezlý člověk
ohnisko	viz "ohnišče"
ohnišče	ohnišť otevřená před pecí, na němž se vařilo
ohnivá pila	pila parní
ohnivak (F)	světloňoš
ohnivé znamení	viz "ohěňpara"
ohnivo, -nívko	článek řetězu
ohrabat' sa	učesat se (<i>pejor.</i>)
ohrabečňák	koš na "ohrabky" (velký)
ohrabečnica	řídke řešeto (na čištění obilí od "ohrabkú"); 2. síto na úhrabky z pece
ohrabečňý	prosátý na "ohrabečnici"
ohrabky mn.	klasy shrabané při mlácení, úhrabky

ohrada	ohražená louka; 2. kruh kolem měsíce (před deštěm)
ohrádečka	obojek mužské košile
ohranělý	ztrouchnivělý
ohrát' (keho)	opomenout, pominout, opustit (někoho), nemít zájem (<i>Ohrát' bych ťa.</i>)
ohříňák	pluh na kopčení brambor
ohříňat'	vyhrnovat, kasat; 2. kopčit (brambory)
ohrúzit'	omóčit novorozeně ve studené vodě
ohrúzit' sa	polekat se velice
ohřásnút sa (Z)	uleknout se
ohřebélko	kožený podpatek papuče
ohřeblo	pohrabáč k vyhrabávání uhlíků z pece; 2. žena stará, scvrklá
ohříbat (Z)	ohryzávat (<i>Zajíci všecko zelé ohřibali.</i>)
ohřít' sa	pobýt jen na chvíli (<i>Ani na chvíli sa neohřeje.</i>)
ohúkaný	otrlý, nebojácný, zkušený
ohúkat'	vycepovat
ohýbák	nástroj užívaný při výrobě troubelí dýmek
ohýbárňa	továrna na ohýbaný nábytek
ohýralý	nedbalý
ohýš!	jejda!, citoslovce podivení, úžasu
ohýšek	ohýnek, ohníček
ohyzda	šereda
ochalebný	lichotný
ochechula	velká žena s dětinským chováním
ochknút'	vzdychnout
ochla	vochlíce (též "hachla, drhleň")
ochladěj	viz "vychladěj"
ochladek	ochlazení
ochládnút'	zchladnout
ochlama	opilec
ochlámat' sa	opít se
ochlamovat' +	objímat, líbat
ochlasta	opilec
ochlebky	housle primitivní, podomácku vydlabané
ochlom	pohlavek
ochlovat'	potírat len na "ochli" (též "pačískovat")
ochludit'	oklamat, ošidit
ochlúňat' sa	potulovat se
ochlupit' sa	oholit se
ochmárat' sa	dělat váhavě, s obavami
ochmúlený	zakaboněný, zamračený, smutný, zádumčivý, ostýchavý
ochmúlit' sa	zakabonit se
ochmulovat' sa	ostýchat se
ochořet'	onemocnět, ochuravět (o dobytku i o lidech)
ochrana	očista, péče o tělo
ochránit'	sklidit (<i>Moc zemňáků ostalo neochráněných.</i>)
ochránit' sa	očistit se, zbavit se (<i>Ochránili ho z hydu.</i>)

ochúňala	povaleč
ochúňat' sa	stydět se, upejpat se
ochvat	nemoc, kterou dostane člověk i dobytče, když se hltavě něčeho nají nebo napije
ochvatit' sa	chvatně něčeho požit a onemocnět vyrážkou
ochýňat'	viz "ochúňat'"
ojánit'	dát do oken lipové větvičky (na sv. Jana)
ojat' (keho)	udeřit, přetáhnout někoho (holí)
ojca	hůlky "pohrabúvek"
oje	oj
okabátit'	ošidit
okačistý, oko-	černý kolem očí (o ovcích)
okaja	bílá ovce s černým okružím kolem očí
okále	oči
okalek	dřevní odpad vzniklý při výrobě dušek
okaličit'	zranit, zmrazčit, pohmoždit
okality	sražený ("okality chleba")
okaňa	okaté děvče
okandobit' sa +	upravit si oděv
okap	okraj střechy val. chalupy (zalomený)
okapaný	otrhaný, ošumělý, orvaný, špinavý, zanedbaný; 2. ospalý
okarýna	hudební nástroj
okatit' sa	vyvalovat oči (<i>Co sa na mňa okatíš.</i>)
okénco, -ce	okénko (u nejstarších chalup malé, jednoduché, neotvíratelné, překryté "pučeřinú", později sklem)
oképený	omámený, polomrtvý; 2. vystrkující spodní pysk
oképit' sa	osopit se (též "ogébit' sa")
okepovat' sa	šklebit se, pošklebovat se (též "ogébjat' sa")
okéško	okénko
oklad	okruží kola složené z loukotí
okladinka	střenka nože
oklapa	člověk neupravený, zanedbaný ("všechno na něm visí")
oklápat', -bat'	posekat, pokosit
oklapený	ochablý, povislý
oklapět'	zvadnout, ochabnout, bezvládně viset
oklepat'	vyklepat, vytlouci zrno ze snopů před mlácením (vyklepané snopy jsou "oklepky nebo oklepiny")
oklepek	viz "oklepina"
oklepík (M)	snop po vytlučení zrna (též "oklepina")
oklepina	otep slámy vymlácené cepy (opět svázaná do snopů, nepomuchlaná)
oklesek	viz "oklešček"
oklesnit'	oklestit, odsekat, zbavit větvi
oklešek, -šček	odseknutá haluz zbavená větviček; 2. chrást (řepy)
oklísňat', -šňat'	osekávat větve, klestit
okluk	oklika, objížďka, obcházka, oblouk, zátočina (potoka)
oklázat'	mokvat, pokrývat se kvasnou vrstvou, obalovat se slizem

oklzlý	kluzký, slizký, obalený slizem
oklznút'	stát se kluzkým
okmásaný	orvaný, otrhaný
okmásat'	orvat, oškubat, otrhat
okmínit'	ošidit, podvést, obelstít, napálit
okno	okno - u starých chalup jednoduché neodnímatelné, zasklené 4 tabulkami, později dvoudílné a otevíratelné (též "okénko, okýško, okénečko")
okno ve stodole	otvor v pažení "přístodočku", jímž se prohazovalo uskladněné krmivo
oko	oko; 2. pramen vyskytující se jen na přechodnou dobu
okochaný	očištěný
okochat'	očistit
okolek	okraj vdolku nebo koláče
okoličítý, -to	viz "okoličný"
okoličný, -ně	okolní, vše kolem dokola, v celém okolí
okolitý, -tě	okolní, vůkol, kol dokola
okolkovat'	upejpat se, nemluvit k věci
okoľky	cavyky
okolnica	okrajová část šátku
okonat'	udělat vše, vykonat, podělat, obdělat, obstarat
okonávat'	vykonávat, plnit, obdělávat, obstarávat
okopávat'	zkypřit půdu kolem zasazených rostlin a odstranit plevel
okopňat'	zbavit se sněhu, oschnout, roztát
okoštování	ochutnání
okoštovat'	ochutnat
okotění	okocení
okotěška	bylina ?
okotit' sa	vrhnout kořata
okoviny	okuje
okrájat'	okrájet
okrajek	odstřížek, okraj
okrem	leda, ledaže
okrocený	zkrocený
okrojek	slupka z ovoce
okrom (B)	kromě
okrotěný	ochočený
okrotit'	ochočit
okršek	okolí
okršľa	seno shrabané nebo rozházené z "babinca" k novému sušení ve větší vrstvě; 2. políčko ručně zkopané
okršlit' (Vi)	nakreslit
okručat' sa	vykroucet se, zpěčovat se; 2. nemít chuť do práce
okružák	tanec (druh)
okružek	políčko na stráni; 2. zatáčka ve svahu; 2. nouzová, krátká pastva skotu na horách
okružka, -ška	slupka z ovoce

okružlat'	okrájet (jablko)
okružlat'	okrouhat (jablko)
okružovat'	okrajovat, loupat
okružovat' (M)	krouhat zeli
okrvavit'	zkrvavit, zranit do krve
okřaky	rostliny vodní na mokřinách a stojatých vodách
okřapa	sprost'ák, zanedbaný člověk
okřápat'	otlouci
okřasta	vysoký a neohrabaný chlap
okřesávat'	otesávat (strom), osekávat (mlýnský kámen)
okřesek	otesek, tříska velká, odseknutý kousek
okřesky (B)	nohy (<i>pejor.</i>)
okřešek	hrubě otesaný polotovár výrobku ze dřeva
okřeška	viz "okřesek"
okřídli	část střechy přečnívající nad štítem ("lomenicú")
okříkat'	okřikovat, napomínat
okřily mu hnidy	uzdravil se, okřál
okřín, -nek	dřevěná dlabaná mísa okrouhlého tvaru různé velikosti pro všestranné použití
okřít'	okřát, ulevit se (<i>Okřily mu hnidy</i> . - ulevilo se mu)
okřtit'	pokřtít; 2. zředit vodou (kořalku)
okuliny	viz "okoviny"
okuřovač	léčitel léčící okuřováním dýmem z bylin
okut'	okovat
okut' (M)	nakovat (kosu)
okutí	stažení prasklého dlabaného výrobku železnou sponkou; 2. stažení obručí
okutý	okovaný
okúvat'	stažení klenby bednářského výrobku železnou obručí
okvákat'	opustit, vykašlat se, nemít zájem (<i>Okvákal bych ju, nájdu si lepší.</i>)
okyd'	sníh (kusy sněhu) na stromech a větvích, silná jinovatka
okyděný	sněhem, jinovatkou pokrytý (mocně)
okýňat' sa	okounět
okyslý	ospalý
okýško	okénko (ve starých chalupách)
olatování	přibití latí sloužících k upevnění šindelů
olefaný, -paný	ostříhaný (hrubě nebo dohola)
olefat (Z)	ostříhat dohola
olej dřevní	terpentýn k ředění kolomazi (olej vzniklý při výrobě dřev. uhlí v milíři)
olej presovaný	olej lisovaný z bukvic na "présku"
olejkář	prodavač oleje
olépaný	ostříhaný (dohola)
olépat', -fat'	ostříhat hrubě (se zástřihy)
olét'	oblít
olipa	oplatek

olizovat'	olizovat, ošlehávat (větrem)
olša, -ší	olše, olšovní
olupovat'	olamovat (listy)
olůvka [v/f]	olověná výplň barevných oken
olůvko (B)	tužka, zast. výraz pro "kamének"
olůvko [v/f]	tužka
olyp	oplatky plněné medem rolované (vánoční jídlo)
olyskovat'	vyřezat do kůry poraženého stromu plošky, byl li tento ponechán k "zavjadení" v kůře
omacat'	omakat
omakat'	osahat
omálit'	nechybět (<i>De jaká pijatyka, nide neomáli.</i>)
omálit' (sa)	omezit, uskrovnit (se)
omamy	mámení, kouzla
omasta	otruby a šrot, jimiž se řezanka ochucuje
omat	osahávání, ohmatávání (ve tmě)
omatem	pohmatem, omakem
omazat'	nanést vrstvu "mazanice"
omécť	oklamat
oměděná gořalka	bílá gořalka s medem
omehnút' (keho)	minout, nedopřát (komu) (<i>Omehlo ho</i> - nedostalo se mu, čeho si přál.)
omeldovat'	objasnit, ozřejmit
omělina	drobnost, maličkost
omělinka	drobek, troška, drobeček (též "odrobinka")
oměřit (Z)	změřit, poměřit
omést'	ošidit
omeškat'	zmeškat
omeškat' sa	opozdit se, zdržet se
omeškávat'	meškat
omětat'	ometat
omětat' sa	překážet, motat se (v blízkosti něčeho)
ometlo	metla z chvojí k vymetávání popela z pece
omigat' (sa)	ostříhat (se)
ominút'	přejít, přestat, pomínout, ztratit zájem, nezajímat se
ominút' sa	pomínout, uběhnout (o čase)
omjaga	člověk neotesaný; 2. kotě omačkané stálým mazlením
omlád	výhonek, mladá větev; 2. zákys na chlebové těsto ("nátěsta" s moukou a teplou vodou)
omlad' (R)	děti a výrostci
omladek	kvásek na bílé pečivo
omladit' (R)	otelit
omlhaný	odraný, vetchý, ošumělý
omlhat'	viz "oléfát"
omnožit' sa	otelit se, okotit se (jen o zvířatech)
omoček	hadr ševcovský namočený v "pernici"
omočit'	smočit, omočit

omotať	ovinout, omotat
omráďat' sa +	ošklíbat se
omravit sa	mluvit slušně
omrňat' sa +	ošklíbat se
omrvinka	drobeček
omrzat'	mrznout na zemi (bláto, déšť)
omrzat'	začínat mrzet
omrzlina	déšť namrzající
omydlek	zbytek mýdla
omygel (F)	klacek krátký; 2. ocas krátký (kozí)
omýlit' sa	zmýlit se
omžení	okamžik; 2. stání, vytrvání (<i>Nide nemjél omžení.</i>)
omžit' sa	ukázat se (<i>Ani sa tu neomží.</i>)
onačejš	jinak
onačejší	lepší, cennější
onačí, -čej	jiný, jinak; 2. lépe
onačit'	měnit; 2. kazit
onačit' sa	přetvařovat se
onakvě	mírně, slušně
onakvější	jiný, odlišný; 2. slušnější, lepší, cennější ("onakvý" se neuzívá) (<i>Už je to s ním onakvější.</i>)
onakvjėj	lépe, slušněji, mírněji
onaký	jiný
onde	tam
onehdajší	někdejší
onemocněť	onemocnět (jen o lidech)
oneskořit' sa	opozdit se
onuce	hadry do bot k omotání nohou
onučka P. Maryje	divizna velkokvětá
oňuchat'	očichat
oný, -á, -é	všelico, co kdo zrovna přesně říci nechce, nemůže nebo nesmí (<i>Hen v oném. Šél sem s onýma.</i>)
opáčit'	sáhnout, omakávat, ohmatávat
opadaný	popukáný
opadek, -dky	padané ovoce
opacha	výlupek, nezbeda
opakovat'	opakovat; 2. napomínat (opakovaně)
opakovat' (keho)	připomínat někomu, napomínat někoho
opaľ, -isko (F)	klacek, menší větev
opálačky	necičky dlabané dlouhé (asi 70 cm)
opáľat'	vět "šrot'anku" namletou na "žrnoch" na "opáľce"
opalek	zbytek svíčky
opáľit' (sa)	spáľit se, ožehnout se; 2. zklamat (se)
opáľka	kruhovitý, nepřiliš hluboký koš, pletený z lubů; 2. dřevěné dlabané necičky
opáľka strakatá	opáľka zhotovená dvoubarevným výpletem (osnovní luby byly barveny "kuprvosrem"), (též "párovica")

opálky	viz "opálka"
opanky	viz "ovlaky"
opanovat' sa	zdržet se, odřít si
opantaná	těhotná
opantaný	ovinutý, omotaný v hadrech
opantat' (sa)	omotat (se), ovinout (se) nedbale
opapúchat' sa	obouvat se do papučí, obalovat nohy do hader
opárat'	slídit
opárat' sa	loudat se
opařisko	mokřina, bahnisko, které v zimě nezamrzá ("paří sa")
opařito	dusno, parno
opařitý	parný (den, vzduch)
opas, -sček	pás bederní kožený vybíjený "gvomby" (chránil proti zranění a chladu; bylo v něm možno ukrýt cennosti i nůž)
opásání	viz "opas"
opásat'	pást na okraji pole
opásat' (sa)	ovinout, omotat (se)
opasek	řemen ke kalhotám
opást' sa	mít z něčeho užitek, zisk
opašník	samorostlý dřevěný hák, na vnitřní části opatřený pilovitým ostřím, zasazeným do drážky (na delším konci měl zářezy, jimiž se spojoval s nástavnou tyčí, která měla po délce pahýly, sloužící jako stupačky)
opatek	podpatek
opatera	péče, opatrování
opatrnost'	viz "opatera"
opatrovat' světlo	čistit uhlík na louči
opatřený	vybavený vším potřebným
opatřit'	vykonat vše potřebné v nouzi jiného, ochránit
opéct'	opéci
opěka	viz "opatera"
opékanec	placek podobný "béleši"
opelcovat' sa	potloukat se, toulat se, loudat se, otírat se, zavazet, obcházet kolem (<i>Neopelcuj sa okolo mňa.</i>)
openec	bylina ?
opentlený	ověšený pentlemi a fábory
opěrek	viz "omydlek"
operýrovaný	operovaný
opéřit' sa	mít nepřiměřený zisk, zbohatnout
opěšalý	znavený, pomalu chodící, bez života
opěšat'	unavit se, ustat
opěšávat'	ztrácet na síle, na kráse, ochabovat, chátrat
opíca	opice
opich	tyčka na míchání při vaření na otevřeném ohni
opilky mn.	piliny
opisovat' sa	jmenovat se (skutečně, ne přezdívkou)
opitý	opilý

oplácat'	opláacet, vracet, opřetovat
opláchnút' (keho)	oklamat
opláchnút' sa	utržit hanbu
opláknút'	opláchnout; 2. napálit, doběhnout, ošidit, oklamat (koho)
opláknút' sa	opláchnout se; 2. napálit se, zklamat se
oplan	výrostek, který je sprostý; líný dareba
oplancija	lehká ženština ("co sa oplancuje")
oplancovat' sa	ochomýtat se kolem mužských
oplantat'	omotat
oplantat' sa	zavinout se
oplanutý	dobře vypečený, připecený ("oplanutý chleba")
opлата	platba, poplatek; 2. daně, dávky, pacht
oplatit'	dát rovnocennou náhradu
oplatit' sa	vyplatit se, být výhodné
oplátka	oplátka, vratka, náhrada
oplázaný	tlustý, plný, zaoblený, kulatý (v těle)
oplecko	viz "opléčka"
opléčí, -čko	horní část ženské košile od pasu do poloviny prsů (nahore byly přišity "trháčky", které se vpředu zavázaly)
opléčka	živůtek z pruhu jemnějšího lněného plátna (byl sešitý se suknicí a tvořil prsní část "rubáče")
oplégr (z n.)	výhonek na rostlině, roub, řízek (též "révek")
opléť sa	omotat se, přitisknout se, přitlačit se, dotírat; 2. zbavit se (čeho), vyrvat se
opleta	opletačka, tahanice
oplétačka	těžkost, problém, nedorozumění
opluskaný (Z)	zakulacený, plný ve tváři
opluščit' sa	okotit se; 2. slehnout, porodit (pejorativně o nevdané)
opluť	poplivat
opzlý	opelichaný
opozdálky	zdáli, zpovzdáli
opozdilka	opozdilá ovce
opozdítý	opozdilý
oprášat'	oprašovat
oprašivět'	onemocnět prašivinou, svrabem zvířat
oprata	opratě, uzda; 2. nezvedenec
oprat'ák	opratní vůl nebo kůň (zapřažený před ojem vozu)
oprátka	les prodaný, vyměřený k vykácení
opratka (F)	provaz, jímž se nastavoval řetěz při svazování větví, nebo sloužil jako popruh k saním nebo káře
oprátky	viz "opraty"
opraty	opratě
oprava	ochucení jídla (omastek, sůl, koření)
opravdický	opravdový
opravdu	doopravdy
opravit'	opravit (něco); 2. ochutit jídlo
oprávjat'	dochucovat, přislazovat krupici

opravjat' sa	přibývat na váze, brát na sebe, tučnět
opravovat' sa	přibírat na váze, tučnět
oprčit' (sa)	zůstat březí
opřlený	požahaný
opřlit' (sa)	požahat (se), popálit se (kopřivami)
oproti	proti
oprsklý	drzý
opršet'	opadat, zvadnout
oprubírovat' (M)	viz "oprubovat"
oprubovat'	zkusit, vyzkoušet
oprýskaný	popukaný, odlouplý a opadaný
oprýščit' sa	odloupnout se
opřít' sa	vzepřít se
optat' sa	zeptat se
optúlat' (sa)	líbat (se), laskat (se)
optúlit'	políbit
opucovat' (sa)	očistit, utřít; 2. oholit (se)
opučat'	obrůst pupeny
opučitý	vykroucený, vrtulovitý, též "krutý"
opuchlina	otok
opukál	hůl zhotovená z "podlistku", listnatého stromku rostlého ve stínu
opůlka	plachta poloviční šířky s výšivkami na koncích
opustit sa (Z)	spustit se (o dešti)
opustnúť	zpustnout
opyplaný	ulízaný, hladce učesaný
oracije	cavyky, drahoty
orácina	pole vyschlé, vhodné k orbě
oračka, -y	orba, orání
oraňat'	očesat, otlouci tyčí (ovoce)
orancovat (B)	očistit
orání	orba
oranina	třetí orba pole před setím
orat'	orat (na setí se oře třikrát: "podvrhuje sa", "přeorává sa" a "oře sa"); pole po prvním orání se nazývá "vržanina", po druhém "přeorávka" a po třetím "oranina, oračka"
ordekovat'	mlátit, bít někým o zem
ordinace	ustavení do funkce (evang. kněze)
orkaf, -gaf	zboží, tovar, domácí výrobek (látka, sukno, střižné zboží); 2. materiál na vyplétání opálek
orláb (z n.)	vojenská dovolená
orlovňa	orlovna, tělocvična
ornódla	vlásnička
orný řad	pluh s příslušenstvím
Orsáci	rod Orsáků z Nového Hrozenkova
ort +	1/4 hodnoty (skut. hodnoty mince, míry, závaží)
orúbat'	osekat
oruží (R, M)	sekery, tesařské náčiní

oryngla	náušnice; 2. viz též "ryngla"
ořech vláský	ořech vlašský
ořecháček	ořešník (pták pěvec)
ořeší (B)	hrachor hlíznatý
ořešky	vyšívané ozdoby na kožiše vzadu (též "lapky")
ořezovat'	opracovávat pořizem
osa	vosa
osáčit' sa	zachytit se, zaklesnout se, zahákovat se o jiné stromy při kácení (nepadnout ihned na zem)
osadit'	usadit na místo
osáklý	obeschlý, vlhký (voda již vsákla do půdy)
osápit' sa	osopit se
oscapek	zbytek, kousek
oscapky	drahoty, upejpání (<i>Neděľtaj oscapky!</i>)
oséct'	poséct
osel	osel; 2. hlupák
osel oslovský	blbec, idiot
osélka	brousek kamenný k broušení kos a srpů (z pískovce, břidlice, mramoru)
osélka	brousek kamenný
oset	pcháč
osét'	osít
osetek	pole nově oseté
osévat, osí-	oddělovat mouku od otrub; 2. čistit obiloviny na sítu
osí	vosí
osičník	kozák osikový
osídlit' sa	oběsit se
osidlo	klička
osíklý	smutný, skleslý, sklíčený, zdrcený, zachmuřený
osíknút'	zesmutnět; 2. vyschnout, vsáknout se do země
osíknút (Z)	zhubnout
osívaný	vybíraný, přesátý; 2. prohnaný, protřelý, mazaný (<i>To je šelma osívaná.</i>)
osívat'	osívat (mouku); 2. přetřásat (koho), pomlouvát
osívka	setba, osívání; 2. sítko
oskeruša	jeřabina (<i>Sorbus domestica</i>); 2 žena slabá, hubená
oskominy	laskominy
oskomízat' sa	váhat, stydět se; 2. přešlapovat; 3. upejpat se, dělat okolky, rozmýšlet se
oskoňúzat' sa	viz "oskomízat' sa"
oskoruša	kmen zaschlý; 2. mišpule; 3. nadávka
oskoruška (Vi)	jeřabina (<i>Sorbus Domestica</i>); 2. malá, hubená žena nebo dívka
osladěný	oslazený
osláknút'	zhoršit se, povolit, zeslábnout
oslizlý	kluzký
oslznút'	zabýt líto, zaslzet; 2. stát se kluzkým (<i>Cesta děščem oslzla.</i>)
osmahlý	opálený, opečený

osmek	cucek spadlý pod "potírku" při potírání lnu
osmeknúť	stáhnout z kůže; 2. ošidit
osmělit' sa	osmělit se, odvážit se, nabýt smělosti
osmělovať' (sa)	pobízet, dodávat (si) odvahy
osmerka	st. rak. obj. míra = 2 čtvrti = asi 8 litrů
ósmý	osmý
osmýkat' sa	svléci se z kůže (<i>Had sa celý osmýkál.</i>)
osnážiť	očistit, omýt
osnova	nit osnovní ze škrobené bavlny
osnovy	luby pro výrobu opálek (3-4 cm široké, 2 mm silné, na koncích zašpičatělé)
osobitě	osobně
osoh, -ch	užitek, zisk, prospěch
osožit'	prospívat, mít užitek
osožný	prospěšný, užitečný
osraný	kálením pošpiněný; 2. zaražený (<i>Ostál jak osraný.</i>)
osrat'	kálením pošpinit; 2. nevšímat si, ztratit zájem (<i>pejor.</i>)
ost'	osina
ostarek (Vi)	výrostek; 2. svobodný muž kolem 30 let (kterého žádná žena nechce)
ostárnúť	zestárnout
ostařaný, -lý	zestárlý
ostařat'	zestárnout
ostařávat'	stárnout
ostat'	otěhotnět, zabřeznout
ostat' (na kem)	zůstat jen na, být jen na (<i>Neostalo enem na vojákoch, prišla horší svízel, kolera.</i>)
ostat' při sobě	neomdlít
ostatek	zbytek
ostatky	poslední týden před adventem ("ostatky" jsou na Val. "končiny")
ostávat'	zůstávat
ostavit' si (M)	odstavit si, nechat tele na chov
ostehnúť sa	octnout se (<i>Jak sas tu moh ostehnúť?</i>); 2. obdržet, dostat (<i>Snad' aj mně sa neco ostehne .</i>)
ostění	dřevěné obložení, porkenná stěna
ostí	tráva pichlavá, osiny
ostolěj	o tolik
ostrb	viz "ostrévka"
ostré právo	právo útrpné, výslech na mučidlech
ostrévka [v/f]	ostrev na sušení sena ("vršák" s dlouhými výčnělky); 2. seno uložené na "ostrévce" k sušení
ostrokutý	okovaný (na ostro)
ostroška	ženichova věc ?
ostrúčný	nabroušený, velmi ostrý
ostrúhat'	oškrabat
ostružanka (F)	viz "ostruží"
ostružek	rohovina z kopyt

ostruží	ostružiny (keř)
ostrý	přísný; příkrý (kopec)
ostrý statek	dobytek z Uher (kravám se říkalo "slovenky")
ostřapený	otřepený
ostřešnica	deska na pažení "lomenice" (obvykle zdobená)
ostří zmrsklé	ostří zkroucené při kalení
ostýchat' sa	obávat se
osuhlo	sychravo, neútně
osuhlý	sychravý, nepříjemný, neútný ("osuhlý čas, osuhlý člověk")
osúch	placek pečený na plotně bez tuku (z mouky mleté na ručním "mlýnci"), špatný koláč
osúch (R)	koláč z nekysaného těsta
osum	osm
osumasedumdesát	sedmdesát osm
osumnást	osmnáct
osušek	pole vyvýšené, které voda nezaplavuje
osúšek	viz "osúch"
osušina	místo suché, neúrodné
osušovat' sa	sušit se
osvícat'	svědčit, potvrzovat, osvědčovat
osvícat' sa	omlouvat se
osvítit' (sa)	ozářit (se)
osyp	sypaní obilí na obecní potřeby
osýpky	spalnice, neštovice
ošala	podvodník (též "švindlér"); 2. klam, čary, kouzla
ošálený	zmámený
ošálit'	oklamat
ošamaj	záhudný člověk
ošarpaný	ošumělý
ošata	viz "obšata"
oščada	skromnost
oščadat' sa	ostýchat se, upejpat se; 2. uskromňovat se, skrblit
oščadat' sa	upejpat se, ostýchat se
oščadavo	ostýchavě
oščadavý	upejpavý, ostýchavý
oščádka	ostych ("bez oščádky" - bez ostychu)
oščehlat'	odřít, odrbat
oščepačka	sekera na osekávání kmenů před tesáním
oščéřený	smějící se ("huba oščéřená" - k smíchu)
oščibraný	ohlodaný, obežraný, oštípaný
oščibrat'	ohryzat okraj
oščigat', -kat'	otrhat, olámat (<i>Oščikál halúzky u samého pňa.</i>)
oščípat'	olámat, odsekat (přebytečný materiál)
oščrknút'	ostříknout
oščublý	štíhlý
oščúraný, -hra-	vyschlý ("oščúraný chleba")
oščúrat' sa	ošklíbat se

oščúřit' sa	ošklíbnout se
ošibánit'	ošidit
ošidit' střevo	najíst se skromně
ošipovat'	otírat rukou (z hlíny, popela ap.)
ošívat' sa	ostýchat se; 2. vrtět se
oškéřák, vy-	posměváček
oškéřat' sa	ošklíbat se
oškéřat' sa práci	vysmívat se, vyhýbat se práci
oškéřený	usměvavý, šklebící se
oškeřhuba	smíšek
oškéřit' sa	ušklíbnout se
oškeřovat' sa	smát se, vysmívat se
ošklébený	ubřečený, šklebící se
ošklébjat' sa	šklebit se
ošklebovat' sa	šklebit se, plakat
ošklh, -lih	uklouznutí
ošklivina	ošklivá věc, hnus
ošklivit' si	protivit si
ošklubaný (F)	oškubaný, otrhaný
ošknůřat' sa	šklebit se, ošklíbat se
ošknůřenec	nadávka
ošknůřený	zamračený, nazlobený, nevrlý, ubřečený
ošknůřit' sa	ušklíbnout se (nechutně)
oškolúdit'	ošidit
oškrábat'	oškrabat, odrhnout
oškrabek	slupka (z brambor)
oškrabiny	viz "oškrabky"
oškrabky	škrabky bramb.; 2. (viz též "přípečky")
oškrba (F)	záchod
oškrobat'	oloupat syrové brambory
oškrt	sekáček na opracování kamenů do "mlýnců a žrn"
oškubat'	otrhat
oškvarek	škvarek; 2. sešlý člověk
oškvarkový	škvarkový
oškvařit'	opálit, opéct
oškvřklý	ožehlý (ve vlasech)
oškvřknút' (sa)	opálit (se), ožehnout (se) (<i>Vlasy sa mu oškvřkly.</i>)
oškvrlený	ožehlý, opálený
oškvrlit'	ožehnout, opálit, popálit (vlasy, chlupy)
ošmátrat'	osahat, omakat, ohmatat (potmě)
ošmátrávat'	omakávat, osahávat
ošmikovat'	ořezávat, obírat
ošnorovat'	označit tloušťku trámu na kmeni před tesáním pomocí šňůry namočené v barvě
ošopístaný	odřený, ošoupaný
ošopístat'	ošoupat, odřít (látku)
ošpatit (keho)	zostudit někoho

ošpatit' sa	zostudit se
ošpatněť	špatně vypadat
ošpica	vřídek na jazyku, na rtu
ošpicovat'	odstranit slupku na špicích zrn před mletím
ošplh	kluzké místo
ošropovat'	zhotovit hrubý tvar předmětu na soustruhu před jeho "hľad'éním" jemnějšími nástroji
oštera (Vi)	viz "oštera"
oštaračka	tyč na otloukání ořechů
oštera	obtíž, starost, překážka, trápení; 2. obtížný člověk
ošteračit' sa	viz "ošterovat' sa"
ošterlejzovat'	paběrkovat ovoce zbylé na stromě
ošterná práca	práce, která nebaví
ošterný	obtížný, neodbytný, vlezlý, nepříjemný, protivný (<i>To je oštera chlap.</i>)
ošterovat'	obtěžovat, dopalovat, otravovat, napalovat (též "dožírat")
ošterovat' sa	mít s něčím (s někým) nesnáze
oštrlejz	paběrky ovoce
ošúlit'	ošidit, podvést
ošuntělý	ošumělý
ošusta	otrhánek
ošústnúť (si)	omést (si), otřít, setřít (si)
ošvácaný	ostříhaný (nahrubo)
ošvácat'	ledabyle ostříhat
ošvářit'	očistit, pečovat o někoho (mýt, prát, uklízet)
otacmat' +	omotat, obtočit
otáčat'	otáčet; 2. úlisně mluvit
otáčky mn.	smotaná "letina" na podpal; 2. sláma omotaná v zimě kolem bot
otád', -úd'	přípona -odtud ("ztudy-, ztam-, " ap.)
otáhat' sa	váhat
otáhavý	váhavý
otáhlý	obtáhlý, úzký, přiléhavý, těsný
ot'apa	nešika, hňup
otasit'	uhodit, přetáhnout
otázka (B)	odpověď
otčizeň	otcovský podíl v dědictví
otéпка	otep, otýпка
otéпка šindelа	otýпка trhového šindele obsahující 100 ks
otesek	odštěpek z "šindelca" při jeho opracovávání sekerou
otesky	třísky
otesnúť	otesat, přitesat
otesovat'	otesávat
otesovat' (M)	otesávat
otich	bezvětří
otka	dláto s dlouhou násadou
otkát', -kel, otky	odkud
otknút sa (Z)	zbýt, zůstat (<i>Aj vám sa z teho neco otkne.</i>)

otluček	klacek, kyj
otlúk	výrostek
otměť	zdržet se do tmy, zatmět (<i>Otměli v hoře.</i>)
otmívat' (sa)	stmívat se
otočená	těhotná
otolěj, oz-	o tolik
otpěk	odpočinek, oddech, pokoj, klid
otpuščení	povolení k odchodu z panství (nastálo)
otrapa	trhan, ničema
otrapný	otravný, vlezlý (též "ošterný")
otrava	kořalka "napravjaná lulkem"
otrávit'	otrávit
otrávit' chrobáka	napít se kořalky
otravovat' (sa)	obtěžovat (se)
otrčat' (sa)	ohrnovat nos, vzpouzet se
otrčít'	vystřčit, vypnout (<i>Řiť naň otrčila.</i>)
otrčít' hučky	natáhnout bačkory, zemřít násilím
otrčít' paprče (koty)	umřít (<i>pejor.</i>)
otřkat' sa	pozbýt bujnosti a hrdosti
otřkat' si rohy	viz "otřkat' sa"
otřnat'	otrnout, přestávat trnout
otrnút'	ulevit se, přestat bolet (<i>Už mu otrnúlo.</i>)
otrt	???
otrúcený	omámený, otrávený, přiotrávený; 2. zmatený
otrusina	drobet z něčeho opadlý, otřený (<i>Nemáme ani otrusinu sena.</i>)
otrušik	arsenik
otrútit'	otrávit, omámit, opojit, přiotrávit
otrž	strž, tůň, sjetý svah
otřepat' sa	vzpamatovat se, upokojit se
otřeščit (Z)	oklamat, obelstít (též "obalamútit")
otřípjat' (sa)	otřepávat (se), setřásat
ot'upany	viz "pobúchaný"
otvčilšku [v/f]	od nynějška
otvořit' (Vs)	otevřít
otvrdlý	otužilý, bezcitný, otlučený
otytlat' (R)	omazat, olíčit
ovajka	ovečka
ovalečka	proutěná miska
ovalit (B)	praštit (<i>Ovalím ťa kameněm!</i>)
ovarovica	polévka ovarová
ovca [v/f]	ovce (též "ovečka, ovajka"), rozmnož.: "hóni sa, je nahóněná, skotná, okotí sa" (ovce měly svá jména, např. "bělica, kropiša, ľataňa, murgaňa, vakeša, strakaňa, bažka, křapaňa, sirota ap.); 2. halena z bílé ovčí vlny
ovcálka	viz "nicálka"
ovčí máslo [v/f]	máslo vzniklé stloukáním "urdy" (je řídké a bílé)
ovčí podmáslí [v/f]	podmáslí z "urdy"

ovčírňa [v/f]	ovčín, ovčírna
ovena	ovečka
ověnúť	oschnout, ovanout
oves	oves (pěstoval se bílý a žlutý)
ověsit' sa (J)	oběsit se
ověsitý	ovislý, zvadlý
ovesníka	kůlna na uložení ovesné slámy
ovesnisko	pole z něhož je sklizen oves
oviglat'	vyviklat
ovinek	obvaz
ovisat'	ohýbat se pod tíhou ovoce
ovislý	svěšený
ovjanút'	ovát, ovanout
ovjanutý	povadlý, proschlý (též "oschlý")
ovlahá	občerstvení
ovlak	pásek kožený k upevnění krpců (též "naovlaky")
ovoc	ovoce
ovocná	putna "nošáčka" obsah 1 měřice (4 "štvrti")
ovoňat'	přivonět, očichat, přičichnout
ovrubovat'	obroubit
ovúcko	ovoce (špatné)
ovula	ovce (mazlivě)
ovzácnět'	stát se vzácným, nabýt na vážnosti
ož(h)ralá	opilec
ož(h)ralý	opilý
ož(h)rat' (sa)	opít (se)
ozaist	jistě, skutečně, opravdu
ozaj (B)	opravdu, doopravdy, skutečně
ozajistný	skutečný
ozan (R)	??? (lék)
ožaplávat'	obrblávat
ožara	záře, osvit
oždáračka	tyč k upravování hořících polen
oždárák	tyč na srážení ovoce
oždárat'	upravit oheň pomocí "oždáračky"
oždarovat'	srážet tyčí
ozdravět'	okřát, zotavit se, nabýt svěžesti
ožebračit' (sa)	zmrzačit (se), poranit (se), zranit (se)
Ozef	Josef (též Joža, Jožka)
ožeh	hůlka od "ohřebľa"
ožehlo	hák na vyhrabávání uhlí z pece
ozembúch	malý zavalitý člověk, také "zembúch"; 2. nástroj hudební primitivní (tyč se zvonečky, strunami, činely a bubínkem)
ožénit' (sa)	oženit (se)
ozera	šereda
ožgrňa	lakomec
ožgrňa, -ruňa	opilec, pijan

ožhrala, -lec	opilec
ožhralý, -tý	opilý
ožhraný	okousaný, žraním zbavený okrajových částí
ožhrat' sa	opít se
ozíbat'	promrzávat, tuhnout mrazem
ozíbnút'	omrznout
ožihat'	pálit (mrazem), ošlehávat (větrem)
ozimět', -mit' (sa)	ochladit se
ozimina	ozim, obilí seté na podzim
ozimý	setý na podzim, podzimní
ožít'	okřát
ozlomkrky	rychle, zbrkle, bezhlavě
ožmolek	kus slaniny, jímž se mastí boty, žmolek
ožmolený	ožmoulaný
označit' sa	osvědčit, vyjádřit
oznak	znamení, označení
oznat' sa	poznat se, seznámit se lépe navzájem (snoubenci po svatbě)
oznatý	seznámený, ochočený
oznávat' sa	seznamovat se, zkoušet
ozněť'	vzplanout, vzplát, vznítit se
ozora	obluda, stvůra, šereda, žena nechutná
ozorky	tajná obhlídka, výzvědy
oztolěj	taktak, že; o tolik, že
ozub	součást pružinového soustruhu na dřevo
ozubec	tvar podobný zubu
ozuby	zadní zuby na podkově
ožudří	popředí, poprsí
ožut'	okousat, ožvýkat
ožúvat'	mluvit, hádat se, vyčítat; 2. přežvykovat
ožvachtat' sa	opít se
ožvantaný	opilý
ožvantat' sa	opít se